

Д.М. Гродзинський приділяє значну увагу проблемам, пов'язаним із Чорнобильською катастрофою. Він один із перших виступив проти невинуватеної тенденції засекречування відомостей про радіаційну ситуацію, яка змінилася в результаті аварії на ЧАЕС. З 1991 р. очолив Національну комісію з радіаційного захисту при Верховній Раді України, у полі зору якої перебувають усі питання, породжені аварією.

Д.М. Гродзинський незмінно приділяє велику увагу підготовці кадрів фізіологів і радіобіологів рослин. Він створив потужну наукову школу: під його керівництвом підготували і захистили кандидатські дисертації близько 70 молодих фахівців, 12 учених стали докторами наук, з яких 5 завідують кафедрами у вищих навчальних закладах. Д.М. Гродзинський читає різні курси в Київському національному університеті ім. Т.Г. Шевченка, де за його ініціативою створено кафедру радіобіології і впроваджено відповідну спеціалізацію. Він автор підручника «Радіобіологія», співавтором «Біофізики» і «Біоніки». Усього його перу належить понад 750 наукових робіт і 27 монографій.

У 1999 і 2004 рр. Дмитра Михайловича двічі обирали академіком-секретарем Відділення загальної біології НАН України. Він успішно керує розвитком біології, звертаючи особливу увагу на формування нових перспективних наукових напрямів. Проявляє невпинну турботу про вирішен-

ня важливих для країни і подальшого розвитку науки проблем збагачення і стабілізації біорізноманітності, біобезпеки, розвитку нових біотехнологій, генної і клітинної інженерії, оригінальних підходів у класичних ботанічних і зоологічних науках, створення й охорону природних і біосферних заповідників.

Дмитро Михайлович — організатор і керівник Радіобіологічного товариства України, Української Асоціації біологів рослин, член редколегій багатьох наукових журналів.

Стан душі ювіляра в постійному пошуку нових істин не підкоряється часу і не заспокоюється на досягнутому. Думки вченого спрямовані до нового бачення суті біологічних процесів. Сьогодні — це механізми сприйняття рослинами сигналів біотичної і абіотичної природи, нові уявлення про універсальну природу позиційної інформації, створення Міжнародної лабораторії з вивчення мікроеволюційних процесів, які відбуваються в Зоні відчуження ЧАЕС. Не дає спокою вченому і його давня мрія — розкрити регуляторні механізми систем репарації ДНК, пов'язаних із процесами старіння.

Ювіляру властива нев'яуча енергія, доброзичливість, невичерпний інтерес і відданість науці.

Наукова спільнота, учні і друзі щиро вітають Дмитра Михайловича зі славним ювілеєм і бажають йому міцного здоров'я, щастя, нових творчих висот і звершень.

80-річчя

академіка НАН України Ю.В. НАЙДІЧА

6 серпня виповнилося 80 років знаному вченому-матеріалознавцю академікові НАН України Юрію Володимировичу Найдичу.

Ю.В. Найдич народився 1929 р. у Харкові. Вищу освіту здобув у Київському політехнічному інституті, який закінчив у 1953 р. Від 1964 року і до сьогодні він

очолює відділ Інституту проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України. У 1978 р. його обрано членом-кореспондентом, а 10 років потому — академіком НАН України.

Наукові праці Юрія Володимировича присвячені вивченню фізичної хімії поверхневих та міжфазних явищ за високих температур. Він виконав комплекс досліджень явищ високотемпературного змочування та капілярних властивостей металів у рідкому стані в контакт з різними неметалевими речовинами й матеріалами — склом, вогнетривами та надтвердими матеріалами, керамікою. У результаті цих досліджень сформульовано фундаментальні закони, розроблено фізико-хімічну теорію змочування, що дає змогу цілеспрямовано керувати капілярністю, створювати сплави із заданими адгезійними характеристиками. На цій основі розроблено технології з'єднання — паяння, зварювання кераміки, алмазів, скломатеріалів з металоконструкціями. Зазначені технологічні процеси й паяні вироби застосовують у промислових масштабах (паяння кварцового скла та спеціальної кераміки, алмазо-металеві композити й ефективний інструмент із надтвердих матеріалів) з організацією серійного виробництва паяних деталей і виробів.

Такі вироби використовують у різних галузях техніки — електроніці, лазерній та космічній техніці, машинобудуванні, обробленні матеріалів.

Створені принципи спрямованого керування ступенем адгезії та змочування допомогли розв'язати й іншу важливу проблему — розробити інертні, незмочувані розплавленим металом матеріали й на цій основі створити вогнетриви, стійкі в середовищі особливо хімічно активних, агресивних сплавів, що містять значну кількість титану, цирконію та гафнію.

Розроблено вогнетриви (тиглі, контейнери, труби та ін.), які ефективно застосовують у технології синтезу, плавлення, гомогенізації та лиття таких сплавів (зокрема, при виробленні аморфоутворювальних матеріалів). Проведено цикл досліджень у галузі нанотехнології з'єднання — паяння матеріалів.

Ю.В. Найдіч багато років працює в Президії НАН України. Він голова Наукової ради «Поверхневі властивості розплавів та твердих фаз, що контактують з ними». У межах діяльності Ради організовано 16 міжнародних та колись усесоюзних наукових конференцій, шкіл для молодих науковців і семінарів. Учений — головний редактор періодичного журналу-збірника «Адгезия расплавов и пайка материалов». Він очолює спеціалізовану вчену раду із захисту дисертацій зі спеціальності «фізична хімія».

За ініціативи Юрія Володимировича створено та затверджено ВАК України спеціальність «хімія твердого тіла», за якою регулярно розглядають та захищають дисертації.

Перу вченого належить 12 монографій та 800 наукових статей. Він підготував 40 кандидатів і докторів наук.

Ю.В. Найдіч удостоєний звання «Заслужений діяч науки та техніки» (2003), двічі відзначений Державною премією України в галузі науки й техніки (1975, 1989), академічними преміями ім. Є.О. Патона (1973) та ім. І.М. Францевича (2003), нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, почесними грамотами Президії Верховної Ради УРСР (1979) та Кабінету Міністрів України (2008).

Наукова громадськість, колеги й друзі щиро вітають Юрія Володимировича з ювілеєм, зичать йому активного довголіття, бадьорості та нових успіхів у невпинному науковому пошуку.